

Implom József Középiskolai Helyesírási Verseny

Kárpát-medencei döntő

Gyula, 2019. március 1.

Tollbamondás

A Földet nem véletlenül hívják kék bolygónak, felületének kétharmadát ugyanis víz borítja. Ennek csak töredéke, mintegy 2,5%-a édesvíz, a többi az óceánokban és a tengerekben található sós víz, ez viszont az ember számára nem hasznosítható.

Az édesvíz egyre nagyobb területen kevesebb, mint amennyire az ott élőknek szükségük volna. Mi itt, a Kárpát-medencében természetesnek vesszük, hogy a jó ivóvíz kellő mennyiségben mindig a rendelkezésünkre áll, legfeljebb nyáron érezzük a hiányát az aszály sújtotta területeken. Sokan úgy vélik, hogy hamarosan az emberiség számára a legkomolyabb problémát a jó minőségű és megfelelő mennyiségű vízhez való jutás jelenti.

Tavaly ilyenkor bejárta a sajtót az a hír, hogy a dél-afrikai Fokváros lehet a világ első nagyvárosa, ahol elfogyhat a víz. A Dél-afrikai Köztársaság második legnépesebb településén olyan mértékű volt a vízhiány 2018 első felében, hogy a lakók február 1-jétől kezdve fejenként már csak napi ötven liter vizet használhattak. A vízhiányhoz egyaránt hozzájárult a súlyos szárazság és a gyorsan növekvő népesség. Végül az ötvenliteres vízkorlátozás mellett az időjárás segített a fokvárosiakon, ugyanis sok eső esett. Összehasonlításképpen mi, magyarok országos átlagban személyenként és naponta mintegy 100-110 liter vizet használunk. Gondoljunk csak bele, mi mindenhez van szükség vízre: mosáshoz és mosogatáshoz, fürdéshez, vécéöblítéshez, főzéshez, iváshoz, háziállatok itatásához, ételkészítéshez és energiatermeléshez, sőt a vízi sportokhoz is!

Az Egyesült Nemzetek Szervezete 1992-es konferenciáján döntöttek arról, hogy március 22-ét a víz világnapjává nyilvánítják, felhívva a kormányok, szervezetek és magánszemélyek figyelmét a víz fontos szerepére és az édesvízkészletek veszélyeztetettségére.

A víz világnapja idei mottója: Vízet mindenkinek! Ehhez kapcsolódóan pályázatokat írnak ki, sokfelé szerveznek szabadtéri programokat és kézműves foglalkozásokat. Mindezzel felhívják a figyelmet a vizek tisztaságának megőrzésére és ehhez kapcsolódóan környezetünk védelmére.

Javítókulcs

Alternatív megoldások

Központozás: *kék bolygónak* után vessző vagy kettőspont; *mottója: Vizet mindenkinek! / mottója: „Vizet mindenkinek!”*

Egyéb: vécéöblítéshez / WC-öblítéshez

Durva hiba (3 hibapont):

1. A mássalhangzók időtartamának hibás jelölése közhasználatú szavakban: *többi, nagyobb, kevesebb, amennyire, kellő, mennyiségben, érezzük, sújtotta, hamarosan stb.*
2. Az összeolvadás, a részleges és teljes hasonulás: *borítja, legfeljebb, vízhiány, szárazság, gondoljunk stb.*
3. Kis és nagy kezdőbetű tévesztése közhasználatú tulajdonnevek, melléknevek és egyelemű tulajdonnévből képzett melléknév esetében: *Föld, Kárpát-medencében, Fokváros, Egyesült Nemzetek Szervezete stb.*
4. Igeközös igék, igei származékok hibás egybe-, illetve különírása: *bejárta, elfogyhat, hozzájárult, felhívva, fölhívják stb.*
5. Az *ly-j* tévesztése közhasználatú szótőben és toldalékban, az *ly-j* hiánya vagy kiejtés szerinti jelölése: *bolygónak, aszály, sújtotta, legkomolyabb, tavaly, ilyenkor, sajtót, mottója stb.*

Súlyos hiba (2 pont):

1. Közhasználatú szavak, összetett szavak különírása, illetve szókapcsolatok egybeírása: *kétharmadát, édesvíz, sós víz, ivóvíz, aszály sújtotta, nagyvárosa, vízhiány, ötvenliteres, vízkorlátozás, élelmiszer-előállításához, vízi sportokhoz stb.*
2. Közhasználatú szavak elválasztása.
3. Magánhangzók időtartamának tévesztése közhasználatú szavakban és toldalékokban: *hívják, víz, sújtotta, hír, vízi, vizet stb.*
4. Mondatkezdő nagybetű tévesztése.
5. Tulajdonnevekben és évszámokban előforduló kötőjelezés, illetve egybeírás (kötőjelezés) tévesztése: *Kárpát-medence, dél-afrikai, 100-110 liter*

Kis hiba (1 pont):

1. Nem közhasználatú szavak durva és súlyos hibái: *Dél-afrikai Köztársaság*
2. Közszók kezdőbetűjének tévesztése: *kék bolygónak, víz világnapja, kormányok stb.*
3. Betűtévesztés.
4. Központozási hiba (darabonként 1-1 pont).

Egyéb hibák:

- a) betűtévesztés vagy -kihagyás: 1 hibapont darabonként
- b) szótévesztés vagy -kihagyás: 2 hibapont darabonként
- c) bekezdés elmaradása vagy függő behúzásként jelölve: 2 hibapont

Ha egy szóalakban több hiba is található, például magán- vagy mássalhangzó időtartamának tévesztése, egybe- vagy különírási hibája, tulajdonnévírás szabálytalansága, akkor ezek külön-külön hibapontok (2+2 vagy 3+2 hibapont).